

Komentář Odborného panelu- SCOPUS

Ford: 6.4 Arts

Vypracoval: doc. Mgr. Karel Stibral, Ph.D.

Datum vypracování: 17.6.2021

Základní otázky – obory FORD

- 1. Jaká je úroveň oboru v ČR v mezinárodním srovnání? (Je podle vašeho odborného názoru komentovaný obor – při pohledu neomezujícím se pouze na bibliometrická data - na úrovni srovnatelné s vyspělými zeměmi? Případně srovnatelný se zeměmi s obdobnými, pro daný obor relevantními, podmínkami - kulturními, ekonomickými, společenskými ...)**

Úroveň oboru je relativně dobrá, respektive za poslední dvě dekády došlo k významnému zlepšení zvýšením odborné úrovně vysokého školství i stabilizaci v rámci ústavů AV ČR. Jistě je pak srovnatelná úroveň s okolními zeměmi s podobným vývojem v posledních dekáдах. Za špičkovými pracovišti v oboru na některých západních univerzitách máme samozřejmě jisté rezervy např. co do interdisciplinárního výzkumu, využití digital humanities. Někdy schází (třeba výtvarná umění) místní skutečně mezinárodní časopisy (*Umění* i *Opuscula* jsou Q4, i když *Umění* by si zasloužilo být výše)

- 2. Je tato úroveň adekvátně reflektována zpracovanou bibliometrickou analýzou? Je zde rovněž možnost stručně uvést významné znaky publikační kvality a publikační zvyklosti oboru neobsažené v analýze Modulu 2.**

Bohužel nikoliv, a to přes pěkné výsledky v D1 a ne tak špatnými v Q1. Viz níže k publikačním zvyklostem v oboru.

- 3. Do jaké míry se informace o nejvýznamnějších periodických v databázích WoS a Scopus překrývá? Nakolik přináší Scopus podstatné informace o oboru navíc?**

K dispozici byly jen údaje z databáze Scopus. Na základě analýz z předchozích let bylo zjevné, že Scopus lépe reflektuje kvalitu časopisů daného oboru.

- 4. Má obor vysokou úroveň své produkce ve srovnání se světem? Dochází v daném oboru k nadprodukcí v méně kvalitních segmentech? Pokud ano, jak byste ji vysvětlili?**

Obor má ve sledovaném období 2016-2019 vyšší produkci ve srovnání se světem v D1 (13% oproti světovým 12%, v Q1-Q2 je to ovšem horší. Příznačné je, jak dramaticky se změnila sledovaná čísla oproti loňskému roku – loni jsme byli za sledované období oproti světu dramaticky napřed - (v D1 dokonce 21% vůči světovým 12%), Q1 (31% vůči světovým 27%), zdálo se tedy, že ČR produkuje v oblasti umění buď velmi kvalitní vědu. Významný skok za poslední rok, respektive výrazně dobrý rok 2016, je obávám nutné přičíst spíše metodice, kdy byly a jsou do hodnocení začleněny i články které se k oblasti umění vážou jen velmi volně, ale jsou

produkovány technickými obory a publikovány v technicky orientovaných časopisech. O tom svědčí i soupis článků, kde se vyskytují texty zcela mimo obor, na které jsme opakovaně upozorňovali. Jinak při pohledu na grafy opravdu je v ČR nadprodukce v Q3 a Q4. Ta je do značné míry způsobena logicky lokálností témat, které jsou a můžou být publikovány především v místních časopisech s nižšími kvartily. Hlavní distorze a problém ve srovnání je ovšem způsobena tím, že hlavní úsilí je z hlediska výstupů soustředěno na monografické výstupy, které zde nejsou nijak podchyceny.

5. Dochází k významným překryvům s jinými obory, zejména u článků ve vyšších pásmech? Můžete to stručně okomentovat? Odpovídají publikace klasifikované jako D1 a Q1 předpokládaným obsahem a zaměřením skutečně výzkumu v oboru FORD do jakého jsou přiřazeny (viz seznam jednotlivých článků v přílohách).

Jak bylo zmíněno již minule, u prvního decilu je spíše pravidlem, že publikované práce patří z hlediska použité metodologie i cílů spíše do jiných oborů či se dají považovat za spíše hraniční. Typickou ukázkou jsou články, které se zaměřují na nějaké přírodovědné či technické aspekty, používají metodologie daných oborů a výsledkem jsou výstupy ve zcela jiných oborech, než jsou umělecké – stejně jako naopak kniha o historii medicínské ilustrace by neměla být zařazována do medicínsko-vědeckých výstupů, zde se to vša děje, viz např.: *Artifact reduction in positioning algorithm using differential HRTF*; *Analysis of level dependence of $2f_1$ – f_2 component of otoacoustic emissions using nonlinear 2D cochlear model*; *On the Modeling of an Emitting Cylindrical Transducer With a Piezoelectric Polymer Membrane*; *PVDF Cylindrical Electroacoustic Emitting Transducer with Perforated Back-plate: Simplified Analytical Approach*; jako např. *Structural Integrity of Stone Blocks From Charles Bridge in Prague*.

Jde i ale o případy, kdy články spíše patří do některé ze sociálních věd než do humanitní oblasti č. 6. Na druhou stranu je třeba poukázat na to, že až na některé diskutabilní případy (např. *AES: Journal of the Audio Engineering Society*) ve většině se jedná o publikaci v časopisech, jejichž zaměření je skutečně na určitou oblast umění. Zařazení do jiného oboru jedná u D1 a Q1 téměř – odhadem – skoro o třetinu až polovinu všech článků (přesné číslo by vyžadovalo podrobné seznámení se se všemi články a i tak by zůstalo někdy věcí diskuse), zatímco v Q2-Q4 je správnost zařazení velmi vysoká

Daným údajům pak ale i odpovídá, že z hlediska bibliometrické analýzy nejlepšími institucemi v oboru umění jsou dle publikací v prvním decilu v ČR ČVUT a Ústav teoretické a aplikované mechaniky AV ČR v Praze (UK je až třetí). Je nesmysl, jak zaznělo bohužel z technické podpory ÚřV vidět v tom důkaz, že tyto dvě instituce jsou tedy nejlepší v oboru umění – problém je totiž ten, že jejich výstupy vůbec z oboru umění nejsou. Kladně hodnotím ale ve srovnání sse staršími podklady, že se mezi nejlepšími institucemi v oboru umění již neobjevují Nemocnice sv. Anny či Nemocnice na Bulovce.

6. Jaké VO jsou podle oborových bibliometrických zpráv v daném oboru nejvýznamnější z hlediska produkce v D1 a Q1? Odpovídá významný podíl na špičkových výstupech relativně velikosti VO (viz referenční údaje a vaše znalosti oboru)?

Viz výše, instituce z hlediska publikací nejlepší v D1 (ČVUT dokonce 41% a ÚTAM AV ČR 11%, která má stejně jako celá UK, také 11%) produkovali předložené výstupy v daném FORDu jen ve velmi nestandardním chápání. Takové srovnání ovšem vede k vážným pochybnostem o smyslu takového srovnávání.

Základní otázky – významné VO v oboru

- 7. Jaký je bibliometrický profil nejdůležitějších z těchto VO ve srovnání s benchmarky (svět, ČR)? Dosahují dle bibliometrie světové úrovně, případně ji převyšují?**

Viz výše. Otázka na základě předložených dat bohužel není zodpověditelná. Do databází je zařazeno příliš mnoho výsledků z jiných oborů, resp. není jasné, zda jsou tam zařazeny všechny a zda souhlasí uváděné hodnoty Q1-Q4.

- 8. Je podle vašeho názoru bibliometrický výkon zásadní také z hlediska mise těchto VO? (Např. některé VO věnující se aplikovanému výzkumu mohou mít významný výkon v M2, ale z hlediska jejich mise nemusí mít zásadní úlohu.)**

Viz výše

- 9. Změnila bibliometrická analýza SCOPUS zásadním způsobem Váš pohled na některou z hodnocených VO?**

Ne. Spíše na vlastní (ne)relevanci takového hodnocení.

- 10. Existují v oboru VO, které podle Vašeho názoru produkují významný podíl národních výsledků, přesto se mezi špičkovými VO podle bibliometrie neobjevují?**

ANO, zejm. Ústav dějin umění AV ČR – ten je zastoupen i celou řadou kvalitních monografických výsledků v kvalitativní části hodnocení. Je to způsobeno tím, že se kvalitní výsledky soustřeďují dle zvyklostí oboru právě v té kategorii, která není bibliometrií tohoto typu zohledňována – v monografických výstupech, popř. kolektivních monografiích.